

دانشگاه علوم پزشکی
و خدمات بهداشتی درمانی تهران

معاونت آموزشی

مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی

واحد برنامه‌ریزی آموزشی

چارچوب طراحی «طرح دوره»

اطلاعات درس:

گروه آموزشی ارابه دهنده درس: گروه یادگیری الکترونیکی در علوم پزشکی

عنوان درس: اخلاق و تعهد حرفه ای در یادگیری الکترونیکی

کد درس: ۶۵۸۰۱۴

نوع و تعداد واحد^۱: ۱ واحد نظری

نام مسؤؤل درس: دکتر میترا ذوالفقاری

مدرس/ مدرسان: دکتر میترا ذوالفقاری

پیش‌نیاز/ هم‌زمان: ندارد

رشته و مقطع تحصیلی: دکترای تخصصی - رشته یادگیری الکترونیکی در علوم پزشکی

اطلاعات مسؤؤل درس:

رتبه علمی: دانشیار

رشته تخصصی: دکترای تخصصی برنامه ریزی آموزش از دور

محل کار: دانشکده پزشکی

تلفن تماس: ۰۹۱۲۲۰۲۴۲۶۵

نشانی پست الکترونیک: zolfaghm@tums.ac.ir

^۱ مشتمل بر: نظری، عملی و یا نظری- عملی به تفکیک تعداد واحدهای مصوب. (مثال: ۲ واحد نظری، ۱ واحد عملی)

توصیف کلی درس (انتظار می‌رود مسئول درس ضمن ارائه توضیحاتی کلی، بخش‌های مختلف محتوایی درس را در قالب یک یا دو بند، توصیف کند):

هر چند توسعه فناوری اطلاعات و ارتباطات، دستیابی و به طور خاص آموزش الکترونیکی، بهره‌برداری و انتشار حجم زیادی از داده‌ها و اطلاعات را برای جوامع فراهم و تسهیل نموده است. مسایل و چالش‌های اخلاقی و بعضاً قانونی وجود دارد که در بسیاری از موارد با توجه به نوپایی این عرصه، هنوز پاسخ‌های جامع و کاملی ندارند. مسایل و چالش‌های اخلاقی همچون حفظ و تامین حقوق و مالکیت فکری، سرقت ادبی، کیفیت خدمات و محصولات، پاسخگویی مناسب و کافی به نیازها و تقاضاهای ذی‌نفعان، مخاطبان و در نهایت جامعه از این جمله‌اند. از این رو دست‌اندرکاران برنامه‌ریزی و مدیریت نظام‌های یادگیری الکترونیکی نیاز دارند از شواهد علمی در این زمینه آگاه و کسب توانایی درک و تحلیل مسایل و چالش‌ها به انجام پژوهش‌های مناسب بنیادی و کاربردی برای تولید دانش و پاسخ به مسائل و چالش‌ها بپردازید.

اهداف کلی / محورهای توان‌مندی:

آشنایی با اصول اخلاق حرفه‌ای، کسب مهارت در درک و تحلیل مسایل در حوزه یادگیری الکترونیکی

اهداف اختصاصی / زیرمحورهای هر توان‌مندی:

پس از پایان این درس انتظار می‌رود که دانشجویان قادر باشند که:

- ✓ چالش‌های اخلاقی در نظام یادگیری الکترونیکی را توضیح دهند
- ✓ روانشناسی اخلاق و اخلاق در اطلاعات را بیان کنند
- ✓ قانون کپی رایت در عصر دیجیتال را تشریح کنند
- ✓ حقوق مالکیت معنوی و فکری را بیان کنند
- ✓ سرقت نرم‌افزاری، علل و علاجه‌های ممکن را برشمرند
- ✓ تاثیر فناوری بر اخلاق حرفه‌ای را توضیح دهند
- ✓ مسایل دسترسی عمومی و فوری به اطلاعات برخط را فهرست کنند
- ✓ تعادل بین حقوق خصوصی افراد و نیازهای اطلاعاتی و علمی را بیان کنند
- ✓ رازداری، حفظ محرمانگی و امنیت اطلاعات در حوزه مراقبت و آموزش پزشکی را شرح دهند
- ✓ کدهای اخلاقی در حوزه فناوری اطلاعات و یادگیری اطلاعاتی را تبیین کنند

ب) حیطة عاطفی: دانشجویان باید در پایان این دوره:

- ۱- به مطالعه و تحلیل مسایل اخلاقی در حوزه آموزش مجازی علاقه مند شوند.
- ۲- در بحث‌های گروهی کلاس و در بخش فروم فعالانه مشارکت نمایند.
- ۳- به نظرات دیگران با حوصله و دقت گوش دهند.
- ۴- یک مبحث انتخابی را به صورت سمینار شفاهی ارائه دهند و ارائه بدون اضطراب در جمع را تمرین کنند.
- ۵- به مطالعه هر مبحث قبل از آغاز کلاس علاقه مند شوند.
- ۶- به نظرات انتقادی دیگران احترام بگذارند.

رویکرد آموزشی^۱:

- مجازی^۲   حضوری   ترکیبی^۳

روش‌های یاددهی - یادگیری با عنایت به رویکرد آموزشی انتخاب شده:

رویکرد مجازی

- کلاس وارونه
 یادگیری مبتنی بر بازی دیجیتال
 یادگیری مبتنی بر محتوای الکترونیکی تعاملی
 یادگیری مبتنی بر حل مسئله (PBL)
 یادگیری اکتشافی هدایت شده
 یادگیری مبتنی بر سناریوی متنی
 یادگیری مبتنی بر مباحثه در فروم
سایر موارد (لطفاً نام ببرید) -----

رویکرد حضوری

- سخنرانی تعاملی (پرسش و پاسخ، کوئیز، بحث گروهی و ...)
 بحث در گروه‌های کوچک
 ایفای نقش
 یادگیری اکتشافی هدایت شده
 یادگیری مبتنی بر تیم (TBL)
 یادگیری مبتنی بر حل مسئله (PBL)

---

1. Educational Approach

2. Virtual Approach

3. Blended Approach: Blended learning is an approach to education that combines online educational materials and opportunities for interaction online with traditional place-based classroom methods.

یادگیری مبتنی بر سناریو

استفاده از دانشجویان در تدریس (تدریس توسط همتایان)

یادگیری مبتنی بر بازی

سایر موارد (لطفاً نام ببرید) -----

رویکرد ترکیبی

ترکیبی از روش‌های زیرمجموعه رویکردهای آموزشی مجازی و حضوری، به کار می‌رود.

لطفاً نام ببرید .....

تقویم درس:

جلسه	عنوان مبحث	روش تدریس	فعالیت‌های یادگیری / تکالیف دانشجویان	نام مدرس / مدرسان
۱	معارفه. تعاریف و مفاهیم اخلاق	سخنرانی و پرسش و پاسخ	---	دکتر ذوالفقاری
۲	مبانی نظری اخلاق حرفه ای در یادگیری الکترونیکی	سخنرانی و پرسش و پاسخ	مشارکت فعال در بحث کلاسی	دکتر ذوالفقاری
۳	حوزه های اخلاقی در یادگیری الکترونیکی	سخنرانی و پرسش و پاسخ و مطالعه محتوای الکترونیکی بارگزاری شده	مشارکت فعال در بحث کلاسی	دکتر ذوالفقاری
۴	مبانی و مصادیق اخلاق در فضای مجازی	سخنرانی و پرسش و پاسخ و طراحی سناریو و بحث گروهی	مشارکت فعال در بحث کلاسی	دکتر ذوالفقاری
۵	روانشناسی اخلاق در فضای مجازی / کپی رایت در فضای مجازی و قانون حمایت از مالکیت فکری و معنوی	مطالعه محتوای الکترونیکی بارگزاری شده و شرکت در کلاس وارونه	مشارکت فعال در بحث کلاسی	دکتر ذوالفقاری
۶	سایر مسایل اخلاقی در فضای مجازی	کلاس درس وارونه (مطالعه محتوای الکترونیکی بارگزاری شده و شرکت در کلاس وارونه)	مشارکت فعال در بحث کلاسی	دکتر ذوالفقاری
۷	کدهای اخلاقی در یادگیری الکترونیکی	سخنرانی و پرسش و پاسخ	مشارکت فعال در بحث کلاسی	دکتر ذوالفقاری
۸	ادامه مبحث کدهای اخلاقی جمع بندی و رفع اشکال	بحث گروهی و پرسش و پاسخ	مشارکت فعال در بحث کلاسی	دکتر ذوالفقاری

وظایف و انتظارات از دانشجویان:

منظور وظایف عمومی دانشجوی در طول دوره است (وظایف و انتظاراتی نظیر حضور منظم در کلاس درس، انجام تکالیف در موعد مقرر، مطالعه منابع معرفی شده و مشارکت فعال در برنامه‌های کلاس^۱)

از دانشجویان انتظار می‌رود:

۱. زیر بنای علمی خود را جهت فراگیری مطالب مورد تدریس تقویت نمایند. و با توجه به طرح درس، در ارتباط با موضوع تدریس مطالعه داشته باشند.
۲. از امکانات سامانه نماد مجازی دانشگاه استفاده نموده و با حضور فعال در سامانه آموزشی با محتوای درسی و استاد تعامل داشته باشند.
۳. با استفاده از مطالب معرفی شده سعی در گسترش معلومات خود از طریق مطالعات کتابخانه ای و جستجوی منابع در اینترنت نموده و یافته‌های پژوهش‌های جدید را در جهت بهبود کیفیت یادگیری بکارگیرند.
۴. در مباحث ارائه شده از طریق فروم، مشارکت فعال نموده و بر اساس یافته‌های مطالعات جدید و معتبر به غنای بحث بیفزایند.
۵. تکالیف تعیین شده را در زمان مقرر تکمیل نموده و از طریق سایت ارسال نمایند.
۶. از منابع علمی جدید و معتبر و یافته‌های حاصل از پژوهش در تهیه تکالیف استفاده نمایند.
۷. مسئولیت فراگیری هرچه بیشتر خود را به عهده گرفته و با راهنمایی از استاد درس برنامه‌های آموزشی خود را پیگیری نمایند.

روش ارزیابی دانشجو:

- ذکر نوع ارزیابی (تکوینی/تراکمی)^۲: ارزیابی تکوینی (انجام پروژه کلاسی شامل نگارش طرح تحقیقاتی آزمایشی و پاسخ به تکالیف در سامانه و انجام آزمونک (کوئیز کلاسی) و شرکت در تالار گفتگو و تراکمی (آزمون پایان ترم کتبی)

۱. این وظایف مصادیقی از وظایف عمومی هستند و می‌توانند در همه انواع دوره‌های آموزشی اعم از حضوری و مجازی، لحاظ گردند.

۲. در رویکرد آموزشی مجازی، سهم ارزیابی تکوینی بیش از سهم ارزیابی تراکمی باشد.

✓ **ارزیابی تکوینی (سازنده)^۲:** ارزیابی دانشجو در طول دوره آموزشی با ذکر فعالیت‌هایی که دانشجو به طور مستقل یا با راهنمایی استاد انجام می‌دهد. این نوع ارزیابی می‌تواند صرفاً با هدف آرایه بازخورد اصلاحی و رفع نقاط ضعف و تقویت نقاط قوت دانشجو صورت پذیرفته و یا با اختصاص سهمی از ارزیابی به آن، در نمره دانشجو تأثیرگذار باشد و یا به منظور تحقق هر دو هدف، از آن استفاده شود. نظیر: انجام پروژه‌های مختلف، آزمون‌های تشخیصی ادواری، آزمون میان ترم مانند کاربرگ‌های کلاسی و آزمونک (کوئیز) های کلاسی

✓ **ارزیابی تراکمی (پایانی)^۲:** ارزیابی دانشجو در پایان دوره است که برای مثال می‌تواند شامل موارد زیر باشد:

آزمون‌های کتبی، شفاهی و یا عملی با ذکر انواع آزمون‌ها برای مثال آزمون‌های کتبی شامل آزمون‌های کتبی بسته پاسخ اعم از «چندگزینه‌ای»، «چورکردنی گسترده»، «درست- نادرست» و آزمون‌های کتبی باز پاسخ اعم از تشریحی و کوتاه پاسخ، آزمون‌های استدلالی نظیر آزمون ویژگی‌های کلیدی، سناریونویسی با ساختن فرضیه و .... آزمون‌های عملی که برای مثال می‌تواند شامل انواع آزمون‌های ساختارمند عینی نظیر OSCE^۲، OSLE^۲ و ... و یا ارزیابی مبتنی بر محل کار^۲ با استفاده از ابزارهایی نظیر DOPS^۲، لاگ‌بوک^۲، کارپوشه (پورت فولیو)^۲، ارزیابی ۳۶۰ درجه^۲ و .... باشد.

- ذکر روش ارزیابی دانشجو: امتحان کتبی پایان ترم و تکالیف و فعالیتهای کلاسی و پروژه
- ذکر سهم ارزشیابی هر روش در نمره نهایی دانشجو:
- امتحان پایان ترم ۴۰٪
- فعالیتهای کلاسی از قبیل انجام تکالیف ۲۰٪ و شرکت در آزمونکهای میان ترم و مشارکت در فروم ۱۰٪
- انجام پروژه کلاسی ۳۰٪ می باشد.

منابع:

منابع شامل کتابهای درسی، نشریه‌های تخصصی، مقاله‌ها و نشانی وبسایت‌های مرتبط می باشد.

الف) کتب:

1. Freeman, L A and Peace, G, Information Ethics: Privacy and intellectual property, USA: Information Science Publishing, (The latest edition)
2. Brennan, L. and Johnson, V, Social, Ethical and Policy Implications of Information Technology, USA: Information Science publishing (The latest edition)

ب) مقالات:

مقالات به روز بر اساس انواع مختلف روش تحقیق در کلاس مورد نقد و بررسی قرار می گیرد

ج) محتوای الکترونیکی:

فایلهای محتوای الکترونیکی در سامانه نوید

د) منابع برای مطالعه بیشتر:

مقالات و فایل های بارگذاری شده مرتبط در سامانه